

Dita e Bregdetit Mesdhetar.

Një ditë shumë e veçantë për një
bregdet shumë të veçantë.

Na ndiqni në:
www.coastday.org

Koncepti:
PAP/RAC dhe UNESCO - IHP, 2023

Kontaktet:
Simone Grego (UNESCO - IHP), s.grego@unesco.org
Jose-Luis Martin-Bordes, jl.martin-bordes@unesco.org

Koordinatorë:
Veronique Evers (PAP/RAC)
veronique.evers@paprac.org

Ilustrimet dhe dizajni:
Luka Duplančić

Në kuadër të GEF MedProgramme
Child Project 2.1

**MESDHEU KA NEVOJË PËR TY.
NËSE VENDOS NJË GUASKË TE VESHI,
DO TË DËGJOSH QË TË THËRRET.**

DITA E BREGDETIT MESDHETAR 2023

AKUIFERËT BREGDETARË: THESARI I PADUKSHËM

*Bashkohuni me ne për të festuar Ditën e Bregdetit
të Mesdheut në Vlorë, Shqipëri, dhe për të
promovuar rëndësinë e akuiferëve bregdetarë*

Bashkohuni me ne më 25 shtator për të nderuar bukurinë dhe jetën e Mesdheut!

Rritja e ndërgjegjësimit

Vlerëso dhe mbro

Vepro

**Edicioni i vitit 2023 u kushtohet akuiferëve bregdetarë
- një burim i çmuar i ujit të ëmbël i fshehur nën bregdetin tonë.**

Pse janë të rëndësishëm akuiferët bregdetarë dhe ujërat nëntokësore?

Popullsia bregdetare e Mesdheut përballlet me një problem urgjent me burimet e ujërave të ëmbla. Akuiferët bregdetarë shërbejnë si burimi kryesor i ujërave të ëmbla për pije, bujqësi dhe industri. Si rezultat, rëndësia e tyre bëhet e pashmangshme në trajtimin e kërkesës në rritje.

Megjithatë, këto burime kyçe të padukshme përballen me sfida të shumta, duke përfshirë presionin në rritje mbi furnizimet me ujë nëntokësor, depërtimin e ujërave të kripura, kripëzimin e akuiferëve bregdetarë dhe transportin e lëndëve ushqyese dhe ndotësve.

A E DINI?

1. Akuiferët bregdetarë mbështesin ekosisteme unike dhe të larmishme, duke përfshirë ligatinat, grykëderdhjet, lagunat, zonat e lagështa dhe habitatet e tjera bregdetare të cilat janë kritike për specie të ndryshme bimore dhe shtazore. Disa nga këto ekosisteme varen pjesërisht ose tërësisht nga regjimet e ujërave nëntokësore.

2. Depërtimi i ujit të detit është lëvizja e ujit të detit në akuiferët e ujërave të ëmbla për shkak të proceseve natyrore ose aktiviteteve njerëzore. Ai ndikon në cilësinë e ujit dhe ekosistemet e varura nga ujërat nëntokësore. Akuiferët bregdetarë, duke vepruar si një pengesë natyrore duke mbështetur cilësinë dhe ekosistemet e ujit të cekët detar, luajnë një rol të madh në reduktimin e ndikimeve të depërtimit të ujërave të kripura që i bëjnë burimet e ujërave të ëmbla të papërshtatshme për konsum

ose vaditje. Për më tepër, shkarkimet e ujërave nëntokësore nëntokësore në det, që përmbajnë një tepçicë të lëndëve ushqyese (si nitratat dhe fosfatet) janë një shqetësim serioz pasi ato mund të çojnë në lulëzimin e algave dhe eutrofikimin, duke ndikuar në ekosistemet e gjalla detare dhe shëndetin e njeriut si një reaksion zinxhir

3. Akuiferët bregdetarë luajnë një rol vendimtar në përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike, veçanërisht në zbutjen e ndikimeve të rritjes së nivelit të detit dhe ndryshimit të modeleve të reshjeve. Ndërsa temperaturat globale dhe nivelet e deteve rriten, akuiferët bregdetarë ndihmojnë në mbrojtjen e komuniteteve dhe ekosistemeve bregdetare duke vepruar si zbutës natyrorë dhe duke shërbyer si sisteme natyrore të ruajtjes së ujërave të ëmbla.

Çfarë mund të bëjmë për të ruajtur ujërat nëntokësore dhe akuiferët bregdetarë?

Le të fillojmë nga shtëpia juaj

Hidhni siç duhet të gjitha mbeturinat tuaja

Minimizoni përdorimin e kimikateve

Pastroni dhe inspektoni sistemet septike çdo pesë vjet

Ekzaminoni pusët dhe zonat tokësore përreth

...dhe përfundoni Menaxhimin e Integruar të Zonës Bregdetare si një tablo të madhe!

Menaxhimi efektiv i zonës bregdetare kërkon të sigurojë qëndrueshmërinë e akuiferit duke parandaluar mbishfrytëzimin, ndotjen dhe depërtimin e ujërave të kripura;

Duke rregulluar përdorimin e tokës, duke zbatuar praktikën më të mira dhe duke krijuar zona zbutëse, menaxhimi i zonës bregdetare minimizon rreziqet e kontaminimit dhe kontribuon në shëndetin e akuiferëve;

Menaxhimi i duhur i strukturave mbrojtëse mund të zvogëlojë cenueshmërinë e akuiferëve ndaj rreziqeve bregdetare si stuhitë dhe ngritja e nivelit të detit;

Menaxhimi i zonës bregdetare duke ruajtur ekosistemet natyrore si ligatinat dhe dunat siguron mbrojtje kundër ndikimeve ekstreme të motit në akuiferë